

فكر مي سندره شوہ

ژوند له يې د امن ساز راوړے دے
فكر ته مې اوگورئ سندره شوہ

محمد الياس

Ketabton.com

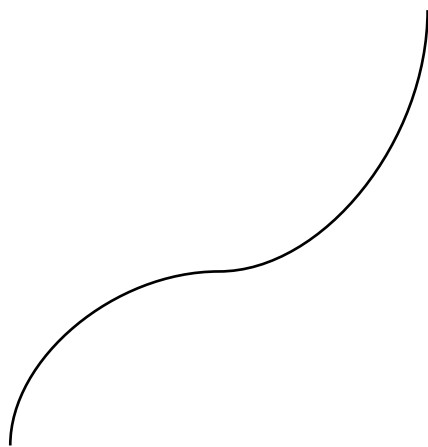
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فکر مې سندره شوہ

محمد الیاس

ٲرون

د بناغلي رحمت شاه سائل په نوم

محمد الياس

سر ليک

شاعري يوداسي فن دے چي انسان په کبني د معاشرے د اصلاح سره سره د خپل ژوند او چاپيرچل د مختلف حالاتو , واقعاتو, احساساتو, خواهشاتو او جذباتو د خلا اظهار په دومره اثرناکه او جادوناکه ډول سره کړے وي چي قلم ورته د ليک په ارمان شي -

دغسي زما قلم هم زما د ژوند د مختلفو حالاتو , واقعاتو خواهشاتو, احساساتو او جذباتو د ظاهرو لو او د خپل ضمير د اواز پورته کولو په لړ کبني د شعورد درياب نه د لاشعور سمندر ته قدم کوز کړے دے کوم چي ستاسو د وړاندې دے-

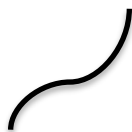
هسي خو ما د دغې سمندريز خيالونو د احساس د بنکاره کولو خپل پوره پوره کوشش کړے دے, خو بيا هم که څه کمے کوزے په کبني راغله وي نو زه د هغې بخښنه غواړم, ځکه چي انسان د خپله وسه پورې پړوي او ما خپل پوره وس کړے دے -

په خپل دغه کتاب کښې ما هغه پخواني د هلکوالی غزلي او
 نظمو نه هم چاپ کړي دي کوم چې ما په اولني دوو کتابونو
 کښې په دے وجه نه وے چاپ کړي چې گڼې د اولس د پاره
 پکښې څه خاص پیغام نشته - خودا ځل چي مي پوره پنځلس
 شل کاله پس بيا اولوسته نو په دريم کتاب کښي مي د
 شاملولو فيصله اوکړه ځکه چې ما پکښې د اولس د پاره څه نه
 څه پیغام اوليدو

زه هيله لرم چې زما دغه زيار به يو خوا د پښتون اولس د فکر
 ترجماني اوکړي نو بل خوا به د پښتو ادب جولي هم څه نه څه
 فراخه کړي.

پاتې شوه دا خبره چې زما دا کتاب څومره معياري دے نو په
 دغه اړه زه د خپل ليک د ښه او بد اړخونو ښکاره کولو ذمه
 واري په گرانو لوستونکو باندې پرېږدم ، چې هغوي څه
 فيصله کوي،

د الله په امان -

ستاسو د رائي په انتظار

محمد الياس

لویہ خدایہ

دواړه یو ځائے مې په زرۍ کښې رازرغون شوہ
اوس علاج به مې د غم که د مستۍ کړم

د حجاز د تلو اسباب هم راله جوړ کړه
چې مئین دې په دا هسې رنگ هستۍ کړم

قطعه

عملونه ئې تباه شي برباد راشي
چې د چا په قول و فعل کښې تضاد راشي

د حیا نه مې تندۍ سجده کښې پریوځي
چې په نیمو نیمو شپو کښې دې یاد راشي

غزل

بي ننگه دي بي پته بي هنره شوہ
خڪه راگوزار مي د نظره شوہ

ژوند له ئي د امن ساز راوړي دے
فکر ته مي اوگوري سندرہ شوہ

بنڪاري په وعدو خپله ستومانه ده
باني کوي اوس نه راخي منكره شوہ

زه به ئي لاهور په شونډو بنكل كړمه
دوي كه زما خار د پېښوره شوہ

زه هم پسي داسي لپونے يمہ
دا چي خنگ زما پسي اوتره شوہ

خڪه هر سرے پرې سانډي سور کوي
بنڪاري د الياس! شان بي ضرره شوہ

داجي

اللہ تہ درلہ سوال کوؤم بلہا عمر دي ڊير شه
هر ڄائے پہ تا ڊاڊہ يمہ بابا عمر دي ڊير شه

امن لہ پہ صلح کنبې
هم راسره جنگ کنبې ئې
ژوند ځکه اسان بنڪاري
تہ راسره څنگ کنبې ئې

نصيب دي شه سيالی۔ داد ځندا عمر دي ڊير شه
هر ڄائے پہ تا ڊاڊہ يمہ بابا عمر دي ڊير شه

هر ڄائے کنبې وينمہ ڄما د پاره
ڄانلہ دي بيا بيا شر اخستے داجي
پہ بوڊاوالي کنبې دي هم پہ اوگو
زمونڙہ غم پہ سر اخستے داجي

اخير دي هم ڄائيسته شه پہ دنيا عمر دي ڊير شه
هر ڄائے پہ تا ڊاڊہ يمہ بابا عمر دي ڊير شه

زما د بنه ژوندون سوالونه کومے
 ته چي دعا د خدائ په در غواړمے
 تخت د سليمان تري راله اوغواړمے
 هم تري راله بخت د سکندر غواړمے

په ژوند رانه خوشحاله شه رضا عمر دي ډير شه
 هر ځائ په تا ډاډه يمہ بابا عمر دي ډير شه

زه چي وړوکے ووم پيسے مي غوښتے
 ستا نه په لار کور او کوڅے مي غوښتے
 الياس رالوي شومه ځلمے شومه اوس
 گني لا نور به څه قيصے مي غوښتے

الله دي درله توان درکړي رښتيا عمر دي ډير شه
 هر ځائ په تا ډاډه يمہ بابا عمر دي ډير شه

هائیکو

خو ځله مات شوم د وطن آئينه
 الله دي نه کړي چي چوري چوري شه
 غتان غتان در پکښي ځان ته گوري

غزل

د زړه قرار زمونږه ،،، د زړگي سر وړانوي
ظالمه ولي راله ،،، ته پيښور وړانوي

په يو حالت کښې ،،، دي هم خوښ نه يم
زما کافره حجره ،،، مشرک ممبر وړانوي

د دې نه ښه ده ،،، چي کعبه وړانه کړې
د بې اسرې خوښو ،،، زړه او ځيگر وړانوي

اوس جوړوي به ،،، مرغی جالې چرته
زما په خاوره چينار ،،، زمونږ نختر وړانوي

په څومره ډلو کښې دي ،،، دا مونږه اوویشلو
د الياس! قام قبيله ،،، ښه په هنر وړانوي

يادگيرنه ..

د پيښور په پوليس لائن کښې د بمې دهماکې د خبر په اورېدو

۳۱ جنوري ۲۰۲۳ مدينه منوره سعودي عرب

د نوي کال سحره

د نوي کال سحره زړه مي باغ باغ کړه په سيالی راوړه
 د نوي کال سحره نوم پيغام د خوشحالی راوړه

زخمي زخمي پر هر پر هر به نه ئې
 مونږ که راوینن شو در په در به نه ئې
 زما په سر به کاروبار شوم وي
 ته به راحه خو ته خبر به نه ئې
 ته که د امن نه بغير راغله
 د نوي کال نوم سحر به نه ئې

د نوي کال سحره د امن نوي په ډولۍ راوړه
 د نوي کال سحره نوم پيغام د خوشحالی راوړه

په هر اړخ او په هر لور غواړم
 سوال درنه نه کووم په زور غواړم
 غم دي د ځان سره سمبال کړه واوړه
 زه درنه دا حل تنگ تکور غواړم
 نور ارمانونه مي په زړه کښې نشته
 پښتانه سيال په کلي کور غواړم

دغه ارمان رالہ ډالی راوړه د نوي کال سحره
 نوم پيغام د خوشحالی راوړه د نوي کال سحره

دا خو نيمگري حسرتونه زما
 پوره کره دا خل ارمانونه زما
 نوري د غم پتی پري نه ايردمه
 بڼه دي برخيره دا زخمونه زما
 الياس اميد د خوشحالی لرمه
 وائي رنگين کره ما بنامونه زما

ډکه د گلو نه ژولی راوړه د نوي کال سحره
 نوم پيغام د خوشحالی راوړه د نوي کال سحره

قطعه

تېره ازغي به دې بد زخمي کړي
 د گلاب خانگې ته توپ خه له وهې
 گونگته غلے کښپنه نه رسېږي
 د اوبن غرانگې ته توپ خه له وهې

غزل

منزل ته رسېدو له قافله چې جوړېده
 نيمه کبسي ترې پاتي شو قيصه چې جوړېده
 خان چې به مخوريز لره کارونه مخکښې اوکره
 سرکاره په پيسو به دې کوڅه چې جوړېده
 ژړا په دغې راغله چې د کور خلق پکښې وو
 زما د قام د قتل منصوبه چې جوړېده
 قرباني دي عبث لار له ظالمه نيت دې بد وو
 د غټ اختر په غوښو کښې حصه چې جوړېده
 هاغه ننگيالي ياران مي نشته دے ملگرو
 محفل کښې به زما پري دبدبه چې جوړېده
 تا امن يادولو نو ستا سوچ پکښې سنگسار شو
 الياسه! د فکرونو تماشه چې جوړېده
 ۱۱ جنوري ۲۰۲۳ --- دمام سعودي عرب

غزل

سکون وي او قرار په بنار کښې گرځمه
زه چي د سرکار په بنار کښې گرځمه

دا ئې جوړي فيض د عقيدت دے چي
ملنگ ئې زه سردار په بنار کښې گرځمه

مور راله په سر لاسونه ايښي دي
زه چي دا گلزار په بنار کښې گرځمه

خداے راباندې دومره مهربانه دے
پلار سره د يار په بنار کښې گرځمه

بنکاري د واپس تلو ورځ ئې راغله
الياس! چي ئې بيمار په بنار کښې گرځمه

مدینه منوره فروري ۲۰۲۳

غزل

خائے پہ خائے بي زيان داسي راکړے دے
زلفو بي زندان داسي راکړے دے

زه ئي د اولس د زړه سلطان کړمه
خوي راله يزدان داسي راکړے دے

کت کني چرتہ کوزه سرتہ نه کنيڼم
خلقو راله شان داسي راکړے دے

مونږ ته ئي د ژوند لاره بنودلي ده
خداي راله جانان داسي راکړے دے

تندر د غريب په کور راوړتوي
بخت راله اسمان داسي راکړے دے

مانہ بغير ژوند کبسي د بل چانه شے
قسم يي په قران داسي راکړے دے

هر ځای کبسي د امن سره ياد شومه
ژوند رالہ تاوان داسي راکړے دے

چاته مي مغروره سر راتیت نه کړو
خداے رالہ ايماں داسي راکړے دے

الياس! دوخت جابر ته نېغ ولاړيمه
فکر رالہ توان داسي راکړے دے

هائيکو

نه پري د پاسه د بنگړو به راځي
نه به سل پوري شي په تالايه
د خپل خادر سره چي خپے غزوه

غزل

مال زما ہم سرزما ،،، حار شہ تر دلبر زما
حار شہ تر دلبر زما ،،، مال زما ہم سرزما

مچ چي ئي ديدن وكرم ،،، دبر راتہ ياد شوے دے
دبر راتہ ياد شوے دے ،،، هغه ذرہ سرزما

بوسې به درنه واخلمه ،،، زرہ مي درتہ شوے دے
راشہ په خدا خدا ،،، خوالہ تہ لبر زما

مہ رده پري مرهم رالہ ،،، پر پردہ چي بنہ اوسوزي
پر پردہ چي بنہ اوسوزي ،،، زخم او پھر زما

لر زما ہم برزما ،،، الياس وايمہ بناد دي وي
الياس وايمہ بناد دي وي ،،، لر زما ہم برزما

روترديم - هاليند ۲۰۰۷

غزل

په سترگو کښې مې سترگو ته مو سپرېه چې راځي
په زړه مې لکه غشۍ ورخښېرېه چې راځي

زه په هر قدم لکه پتنگ به درنه زار شمه
ته لکه د شمعي شان بلېرېه چې راځي

ستا د بنائېست غټه نخښه دا ده پښتني
ناز کوه ادا کوه شرمېرېه چې راځي

زه به مې پرې زړه له ټکورونه ورکوم
ته راته د ورايه نه خندېرېه چې راځي

پرېرېه چې اورونه ئې په زړه بل شي نور
رقيب ته مې په لاره کښې ځلېرېه چې راځي

لا خو وره ئې د چا شک درباندي نه راځي
په لاره کښې حېرانه مه ودرېرېه چې راځي

الياس غوندي کافر ته ئې د ايمان لاره ښودلې ده
په حسن دې غرور کوه نازېرېه چې راځي

حق او باطل

باطل ته باطل وایم که باطل وي
حق ته حق وئیلے نه شم په ناحقه

په حقه که باطل وي باطل بنه دے
حق ته مه وایه باطل ورک شي احمقه

زندگی او بندگی

دومره راته پته ده سجدې ورته کول دي خو
نور ترې خبر نه یم بندگی څه ده؟

مینہ ده وفاده که جفاده تش دردونه وي
لږ مې ترې خبر کړه زندگی څه ده؟

غزل

ماتہ پہ سرو شونڊو کني بيگا ربه
غلے موسيدلے وو اشنا ربه

هغه طبيب يارمي هم قاتل شولو
جوړ مي شے پخپله مسيحا ربه

ولي دي د ميني لپونے كرمه
خلق راپسي كوي خندا ربه

دا د دنياگی ميني نيمگرې وي
زه به يادومه صرف تا ربه

واړه د دنيا خدايان هپر كرمه
په ژبه چې مي راشي الا لله ربه

سترگي كه فرعوني مي اشنا لري
زه مي ورته كړے د موسي ربه

جبر چي د دي نري نه ورک کر مه
سترگي مي همپش لري بينا ربه

ما هم د غني د خيال ملگرے کرې
اے د ستر رحمان او لور حمزه ربه

ژوند کبسي راله نور او رها راوله
اے د توري شپي او سپين سبا ربه

څوک چي بل له تاسره شريك گني
کيري پري قسم دے چي غزا ربه

لږ مقام دي خپل الياس ته هم ورکړه
اے د لوتے الياس د لوتے عيسي ربه

مډگاسکر- ايسټ افریقه ۲۷ مارچ ۲۰۰۲

غزل

زرگے مې پسې چوي خدايه چې بنکلي نه راي
نو ولي نه راي محفل ته ولي نه راي

په حجره جومات مې ياد کړې نور به خه وایم
رقيبہ مالہ بل شانی کنځلي نه راي

رنگونه ئې اشنا ستا د رخسار چرته ليدلي وو
دا ځکه خو سپرله د خوند په کلي نه راي

د مينې لېوني به ورته څنگ وايو ملگرو
خواره واره په لار چې ځنگېدلي نه راي

رېباره دروغ مه وايه رښتيا خبره وکړه
لږ شور ئې د بنگرو وي دومره غلي نه راي

راخه چې د قاتل اشنا کوڅې لره دې بوخم
الياسه که دې ذهن ته غزلي نه راي

غزل

يو خوا خندا بل خوا خفگان وينمه
په يو زرگي کښې دوه خوبان وينمه

ستا په خندا کښې ستا نه ورک شومه زه
اوس چې تا گورمه نو خان وينمه

نظر د ميني راله ميني تېز کړو
په يوه لحظه کښې درست جهان وينمه

ولې تپوس کوي زما د سترگو
چې آئينې ته دې حيران وينمه

قاصد مي د ورايه هسې نه خونبيري
الياس پکښې نخښې د جانان وينمه

غزل

چرتہ غزل چرتہ نغمہ بہ شمه
مخامخ مء گوره لمبه بہ شمه

چي راتہ گوري نو پت پت گوره
چرتہ سپرلے چرتہ ورمہ بہ شمه

تاؤ دې نظر لہ دومرہ مء ورکوه
چرتہ بي خود چرتہ نشہ بہ شمه

تہ کہ راگوري نو راگوره اشنا
زہ کہ درگورمه اودہ بہ شمه

زہ خو بس ستاد وجي زہ يادپریم
کہ تہ رانغلي وايہ خہ بہ شمه

د زرگي رنخ مې هسي نہ رغيږي
کہ تا لږ وخاندلہ بنہ بہ شمه

الياسہ دا رنگي اشعار مء ليکہ
چرتہ سائل چرتہ حمزہ بہ شمه

غزل

راشہ چي ٽڪور شي پھ ما گرانہ تہ بہ چرتہ ئي
 خوب زيرہ مې سلگي وھي جانانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستاد سپين رخسار هغه لمبہ مې يادہ شوې دہ
 يہ د نور بخرې ماھتابانہ تہ بہ چرتہ ئي
 خنگ بہ د ہجران شيو کبني خندا د وصال گورمہ
 ہر خواتہ غماز دے يہ درمانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستانہ بنکلے نہ گنمہ دا د بنکلاگانو بنار
 ڊپر راتہ ياد پري طوطہ کانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ستاد ياد پھ کلي کبني مې فکر رازلمے شولو
 سوچ مې غزل خوان شولو ارمانہ تہ بہ چرتہ ئي
 ہسي ہم گلشن مې د اميد تالہ والہ شولو
 بندي مې کرہ درختم درلہ زندانہ تہ بہ چرتہ ئي
 الياس! درنہ خيل حق غواړي سوال نہ کوي
 سپرلے دي رانہ وړے دے خزانہ تہ بہ چرتہ ئي

غزل

حسن لبوني ته ئي بار بار سوچونو وڙے يم
بيا نرگسي سترگو ته د يار سوچونو وڙے يم

ته خو خپر خزانہ د ازغو نہ بغیر نہ راحي
زہ دې تگ راتگ ته بهار سوچونو وڙے يم

نہ خاندی بس يہ ملگرو نور دې ماتہ خاندی
لا ئي غرغندو ته د رخسار سوچونو وڙے يم

تہ راتہ ساقی گورے جامونہ چرتہ رانہ کڙي
لا د مستو سترگو د خمار سوچونو وڙے يم

توپک او قلم دواڙہ مې خواڙہ خواڙہ ملگري دي
ناست يمه شولگرہ کنبې د بنکار سوچونو وڙے يم

چغې د الياس د پھرونو بہ سڙ پڙي څنگ
پېغلي ولولو ته د نگار سوچونو وڙے يم

غزل

سترگه د سبا په توره شپه کبسي ځلېدلې ده
يا چرته ليلي راته د بامه خندېدلې ده

څنگه به د بل غېږې له ځي که پښتنه وي
ټول عمر زما سره ملگرو اوسېدلې ده

بنکاري چې زمونږ کلي ته بيرته راراوانه ده
نن مې په سحر کبسي گسه سترگه رپېدلې ده

ځي چې د وطن ناوې په سره ډولۍ کبسي راولو
نن مې غيرتي وينه په تن کبسي جوشېدلې ده

ماته خو ئې پتې پټونې اوسه پورې ياد دے
سترگو ته مې نه گوري زما نه شرمېدلې ده

خپل مې کره جانانه زه خوستا هغه الياس يم
دا چغه مې هر ځائې کبسي د زړه نه راختلې ده

غزل

دوارہ پہ یو خائے وے ڊپر بہ نئے وے نو
بس خو چي یوتے وے او یوزہ وے نو

نئے بہ دا دردونہ وو او نئے بہ دا غمونہ وو
چرتہ ورکو توالی کنبی چي مرہ وے نو

وڻي بہ مې خله کنبی ستا خائست ته اوبہ نئے راتلې
تے دامرسي نہ ہم خوږه وے نو

بیا بہ درتہ نئے گورمه خپر دے خو
مرہ کہ پہ دې باندي خفه وے نو

یہ رقیبہ چرتہ وې قاتل اشنا راغله وو
تا بہ ہم لیدلے وو خو نئے وې نو

هسي نور نازونہ اداگانی راتہ مء کوه
ما وې زپہ درکومه خو وږه وې نو

يا جوړې رقيب دې چرته لاره کښې رټلې وۀ
يا دې چرته څښلي وو چې سره وې نو

نۀ راتلمه ځکه دې اشنا ديدن له نۀ راتلم
تۀ مې په خيالونو کښې پرته وې نو

خبر دے که گونگے شم پروا نشته دے
بس چې سترگو سترگو کښې کاته وے نو

ما به هم د خلقو نه په غلا باندې دروکتل
تۀ چې به زما په تماشه وې نو

ما لکه پتنگ به دې طواف د سپين رخسار کوؤ
تۀ چې به د شمعي شان لمبه وې نو

بيا به د الياس په زړۀ کښې يره د بېلتون نۀ وه
بس چې زمونږ داسې تله راتله وے نو

غزل

گرانہ ثبوت ئې کره لوخرې نۀ دي
کومې خبرې مې ستا ورې نۀ دي

چې لپوني هم په کبسي خائے نۀ مومي
دغه صحرا نۀ ده دا شرې نۀ دي

دا خو زما د زړۀ لوگي دي اشنا
په چاپرچل ماحول کبسي لړې نۀ دي

بې د منته رضا کيږي چرته
لا مې جرگې ورباندې کړي نۀ دي

بيا رقيبان ولي په ما خبروے
چې ارادې دې راتۀ خرې نۀ دي

چې ستا په نوم ئې قربان کرے دے سر
ژوندي دې خدائېگو هغه مړي نۀ دي

الياسه منده خبر خبر ئي واخله
لا دې د پنبو تهاکي سترې نۀ دي

غزل

خبرہ دا مې د زرگي خوبنہ وه
ستا د نظر ئي سادگي خوبنہ وه

نن چي په کلي د بېلتون غر شو
دغه به گرانہ د مرگي خوبنہ وه

کلے پر پردمہ چرتہ خمہ درنہ
جانانہ ستا هم بي ننگي خوبنہ وه

چي ستا په در کبسي مې سوالونہ کول
زما دا خپلہ ملنگي خوبنہ وه

د آشنا مخ ته دې سجدې ونه کرې
الياسه خنگ دې بندگي خوبنہ وه

غزل

هر وختي مستي غوارمه خوند غوارم
زه ليونے شوے يمہ ژوند غوارم

لږ شاني د امن نندارے له ءم
لږ په پرهرونو مي پيوند غوارم

زه په خپله خاوره هر پښتون لره
فکرونه د ملالي د ميوند غوارم

جنگ مي د مرگي کور ته راغله دے
زه په خوب اوده ولي مړوند غوارم

خود سره زړه د بل خبري نه مني
دا حکه د خپله خانه پند غوارم

الياس له چي په فکر لگوي بنديز
دا ظالم جابر په قيد کښي بند غوارم

غزل

داغ د تهمت چي مې د مينې په لمن پاتي شو
د زړه ارمان مې ارمانونو ته غمژن پاتي شو

تا خو و خڪے قدرې لږ وړپوو نه دې وکړه
زما معصوم معصوم ارمان په زړه دفن پاتي شو

ستا د جبين د مسکي خال په ننداره وومه زه
د فکر ټال مې په خيالونو کنبې وپرژن پاتي شو

د ژوند اوږدې ترخې لمحې به مې تېريږي څنگه
وروکې خيال که مې بغير ستا د ديدن پاتي شو

خلق په مينه کنبې سرونه صدقې گړځوي
الياسه ستا نه په کنبې کلے کور وطن پاتي شو

غزل

د دیدن تېرے دې جانانہ پہ کتو مېرہ
ما پہ راتگ دې د وصال پہ شوگيرو مېرہ

لږ مې نزدې کره حانتہ مینہ بې تولې راکړه
سآه رانہ خېژي ما د شونډو پہ بوسو مېرہ

زۀ ئې قسم دے پہ دې نہ یمہ کہ هر خنګه وي
جام مې نسکور کړو ما د سترگو پہ کاسو مېرہ

پخوا به ستا پہ گودر ناستي ما له ژوند راکوو
اوس مې پہ شرپنگ کلي بې شانہ د بنگرو مېرہ

په الاھو کنبې دلاسه نہ شو زړگے د الياس
لکه ماشوم ئې د ديوانو پہ قيصو مېرہ

پورټ راښد دبی ۲۰۰۲

قطعہ

ماتې د خوږ زړگي نغمې مې نۀ کړې
گل مې کړه گل مې کړه سپرلې مې نۀ کړې
اسره مې هر ځائے کښې په تا کړې ده
چاته په ژوند کښې بې اسرې مې نۀ کړې

دعا

خدايه داسې لېومے خمار مې گل کړې په ژوندون کښې
چې نۀ زۀ د چا غماز شم نۀ مې بل سرے غماز شي
دا ارمان که مې پوره شو نو قسم دے لويه خدايه
هر پرهر به مې سپرلے شي هره چغه به مې ساز شي

سپرلي

يا خو دا ټول چمن رنگين کړه رالہ
يا خو مې زخم له دردونه راوړه
سپرليہ تش دې راتله نۀ منمہ
جولۍ دې ډکه د گلونو راوړه

غزل

کله مي ژوند شي کله دار ملگرو
 د يار د زلفو هر يو تار ملگرو
 چي راته گوري او زاريري رانه
 وپمه چي زار شمه ترې زار ملگرو
 لږ ترې پوښتنه د اشنا کوومه
 اوگوري څه شولو رېبار ملگرو
 پردو نه ولي گيله مند شمه زه
 خپل مي ازغي شوله د لار ملگرو
 تاب مي نظر کښي د کتو نشته
 لمبي ئي خپڙي له رخسار ملگرو
 صفا انکار دې راته وکړي اشنا
 خپر دے که نه کوي اقرار ملگرو
 الياس به ولي اوبنکي نه خخوئم
 بيا ئي په زړه وريري يار ملگرو

غزل

ژوند کبني مي سيالي لره مسکا ته ورځي شمارمه
د چا په انتظار بم دا زه چا ته ورځي شمارمه

ژوند خود ترخو نه بغير هيڅ په ما پېرزو نه کړه
مرگه زر رادرومه زه خو تاته ورځي شمارمه

زېرې د راتلو پرې چا د بنکلي جانان کړې دے
سترگو له خوب نه ورځي اشنا ته ورځي شمارمه

رنگونه ستاد شوخ رخسار ترې ځم راتپولومه
بنکلي سپين سحر نوي سبا ته ورځي شمارمه

هسې د الياس په لېونۍ مينه شکمنه ئې
ستاد در ملنگ يم صرف تاته ورځي شمارمه

پورټ راشد دېۍ ۲۰۰۱

غزل

درنہ لوگے چي پھ لور شومہ زہ
 بیرتہ نغمہ شوم بیرتہ شور شومہ زہ
 ستا مسیحا نظر مې ونہ لیدو
 د خیل پرہر پھ چغو سور شومہ زہ
 د لپونتوب جامي مې وشلولي
 نہ د صحرا شوم نہ د کور شومہ زہ
 د میني لارہ رانہ ورکہ شولہ
 ستا د تہمت پھ تکو تور شومہ زہ
 خمہ مانی د ستمگرو سپزم
 خدایہ لمبہ شومہ سور اور شومہ زہ
 ستا د بنائست گلان بہ وخاندوم
 لکہ سپرلے پھ وطن خور شومہ زہ
 ستا د عرفان پھ مطلب پوہہ شومہ
 چي دي پھ در ربہ نسکور شومہ زہ
 د خیل الياس قدر مې ونہ کرلو
 خيلي پښتو تہ مې پښور شومہ زہ

غزل

سلگي مې زړه کښې په درزاشوې ياره خه دې وئيل
بنه ده په خپله چې رضا شوې ياره خه دې وئيل

ما وې بهانه به جوړوې چرته رخصت به اخلي
نظر دې ټيټ کرو په خدا شوې ياره خه دې وئيل

د حيرت کړښې دې په مخ باندي خورې غوندي وې
چې آئينې ته په خلا شوې ياره خه دې وئيل

پرهر مې وازه خوله ازغو ته د خزان ژړله
د گل په ژبه چې گويا شوې ياره خه دې وئيل

ستا اشارو باندي زه نه پوهېدم ساده وومه زه
قدم دې ونختو په شا شوې ياره خه دې وئيل

تا به دروغ دروغ گنلي د الياس خبرې
وعدي د مينې مو رښتيا شوې ياره خه دې وئيل

غزل

د زړه نه اه مې بې قراره اوځي
 چې ستا يادونه ترې دلداره اوځي
 تا پسې خم به په دې دشتو دشتو
 خبر دے که ساه رانه په لاره اوځي
 ته چې رانه شي په ما گرانه اشنا
 اوبنکې د سترگو مې بې واره اوځي
 که په خندا شوې په محفل کبسي راته
 دا رقيبان به ټول د قاره اوځي
 داسې ستا نوم زما په خوله راشي
 لکه نغمه چې د ستاره اوځي
 ژرېره مه گلہ زما د سترگو
 هسي نه اوبنکه گناه گاره اوځي
 چې خلق اووائي د چا به ئې ته
 نوم ستا د خولې مې بې اختياره اوځي
 الياسه ورشه نن جرگه پرې وکړه
 چرته په زړه کبسي که ئې لاره اوځي

غزل

دا ستا په مينه کښې رسوا به شمه
چرته جانانه په ژړا به شمه

تر خو چې ياره د خپل ځان نه يم
تر هغې مه وايه چې ستا به شمه

ته خو رانه غلې بې پښتو وختې
خپر د پښتون يم زه رابه شمه

که ته راځې بابا کښې سوال کوې نو
زه منجور د پير بابا به شمه

د هر چا مخکښې راته مه قارېره
ياره د خلقو د خندا به شمه

الياسه جرگې ورپسي بيا ولېره
پرون ئې وئيلي چې پخلا به شمه

غزل

ساقی دې روند شي مېخانه دې نۀ وي
سترگې راواروه نشه دې نۀ وي

اشنا رقيب كه دې ډېر ولمسوي
بد خوبه نۀ كوي كه بنۀ دې نۀ وي

وروكے نۀ يم چي دھوكه به مې كړي
نظر دې ټيټ ساته كه زړۀ دې نۀ وي

چي مرور اشنا پخلا پرې نۀ شي
ژړا دې وركه شي نغمه دې نۀ وي

تاته سجدې د تصور مزه كړي
كعبه دې نۀ وي بت خانه دې نۀ وي

الياس پرې زړۀ ټكورؤمه گلي
لږه ترخۀ شۀ كه خوارۀ دې نۀ وي

غزل

زرگے چي په گوگل کنبې مې حېران راسره وه
تصوير د مستو سترگو د جانان راسره وه

جرگې ئې راله واړه نا امېده وې ليکلي
دا بنه ده چي په لاسو کنبې قرآن راسره وه

دا ستا چي ارداه د تلو ئې دومره زر بدله کړه
فطرت مې ملگرتيا وکړه باران راسره وه

والله گنې زمانه په ژوندون د هېرېدو نه دے
هر حائے رقيب غماز وه هر شيطان راسره وه

شهرت دې د بنائست گلابه هسې نه منې
ستا غم کنبې ژرېدلې ټول جهان راسره وه

الياس به ترې نه زار کړمه ژوبل مينه د زړه
ملگرو که ملگرے مهربان راسره وه

غزل

خوب وينم اشنا خوبونه نۀ وينې
ما په شان زما خوبونه نۀ وينې

زۀ وړپسې لارمه مجنون شومه
ته لا د ليلي خوبونه نۀ وينې

پاخه لپونيه اوس ئې پرېږدوه
ته به ئې لا سبا خوبونه نۀ وينې

څنگه به د ژوند دا سترې لار وهې
ته چې د اشنا خوبونه نۀ وينې

هسې په دروغو کبني ژوند تېر نۀ کړې
الياسه که رښتيا خوبونه نۀ وينې

لويه خدايه

کوي نن تاته د خوارانو گيلې
زما قلم د غريبانو گيلې

په وږې خپټه در په در گرځو
وايي تر څو به مونږ نهر گرځو

راکړه سپرله مونږ له خزان دې واخله
واخله د غم نه ډک جهان دې واخله

چې په کبسي بڼه په خوشحالي تېر کړو
دوه ورځې ژوند مونږ په سيالي تېر کړو

چې په کبسي مينه د دلدار وکړو
هم په کبسي ستا ذکر اذکار وکړو

نو خدايه ژوندون راله لږ نور راکړه
کمزورو متو له مې زور راکړه

پېښور ۱۹۹۸

لتيون (ازاد نظم)

په لتيون ئي گر خېدمه
خلقو وي راته چي نشته
ما وي شته دے شته دے شته دے
خلقو وي راته چي نشته
ما وي خپر دے بس که نشته
خو دا زړه مي راته وائي
خه خو شته دے خه خو شته دے
که خه نه وے بيا به نه وے
دا د شته او نشته خبري
خلقو وي که شته نو خنگ دے
ما وي نور بنکلا او رنگ دے

انجام

رو اخله قدم گرانه مقام دې توري خاورې دے
دومره غرور مه کوه انجام دې توري خاورې دے
ورشه لږ په در کبسي ئي په چغو چغو وژاره
صبر تور ابانه گل اندام دې توري خاورې دے

ملکرو

يا به د گريوان دا خو تارونه پسي وشلوم
يا به مات زرگي له د فکرونو جامي جوړي کړو

نور دا د وطن بوټي لغړ سوغړ ليدم نه شم
خئ چي دې وطن له د گلونو جامي جوړي کړو

اختر

په خاوره پښتنه چي مي د امن خادر خور کړمه
دومره زور مي نشته دم زه په اختر خه کووم

زه يو لپونے شان مسافر يمه ما مه چپړئ
کله کور مي نشته دم زه په اختر خه کووم

کراچي کښي د اختر په شپه ۱۹۹۹

غزل

چي لاهو دي کرم د ميني په درياب کبني
ولي مخ دي رانه پت کړو په حجاب کبني

خم چرته صحرا کبني خانله بکلے اشنا گورم
ته ورخه ناصحه گوره ئي کتاب کبني

يو امېد په زړه د خپل ارمان لرمه
دا چي اورم د شباب نغمي رباب کبني

خدایه ولي مي سپرلے درنه غوښتلو
نزاکت نه وه ازغي وو په گلاب کبني

د پتکي خاوند به نه شي اسان نه دے
خر که اودروے هزار حله محراب کبني

د جانان د در دربان مي کړه خالقه
نور خيالي تصوير ليدے نه شم سراب کبني

د سيالي راحت ژوندون مي په نصيب کړي
الياس نه شم سوزېدلے په عزاب کبني

لویہ خدایہ

یو دې ژوند د مستی راکړو
بل دې ټول خمار خمار کړم

یو دې سترگې بینا راکړې
بل دې زه مئین په یار کړم

یو دې زړه د خودی راکړو
بل دې ترې د دیدار کړم

اوس چې ستا په در وهمه زه خالقه
خیل ژوندون له یوه چغه د سیالی

نو ستا مخلوق راته تندے د کرنسو ډک کړي
چې زه غواړم ستا نه امن د نړۍ

ډاډگيرنه

په مينه مينه او ادا ب تنگو و
 خپلې نغمې به په رباب تنگو و
 ډېر د ازغو سره مو او پالسه
 اوس به سرې پانې د گلاب تنگو و
 دوي دې حرام شوده خکوي په بچو
 مونږ به جائز حلال شراب تنگو و
 اوس به پردی وينې دوي څنگه ختي
 مونږ چې د خپل اختيار کتاب تنگو و
 اوږدې تسپې چې د ریا ساتي
 دغه ملا به د محراب تنگو و
 پردی محل به وي تر کومې ورځې
 ځی چې جونگري د احباب تنگو و
 اوس به دا خوار اولس پخپله راځي
 مونږ چې نغمې د انقلاب تنگو و
 دغه دستور د الياس خوښ نه دے
 ځی چې جنون د خپل شباب تنگو و

غزل

راخه جانانه راشه خوشحالی۔ دي نور خه نه دي
وهم ئي ستاپه غېره کبني سلگي۔ دي نور خه نه دي

سبا به گورے نه يمه نن راشه په خدا يمه
يو خو ورخي مې پاتي د سيالي۔ دي نور خه نه دي

ته ورسره راشه چې رنگين سپرله ترې جوړ شي
گل شوي په چمن کبني مې کلي۔ دي نور خه نه دي

مرهم پرې راله کېږده پرهرونه ترې جوړ يږي
غمونه مې په زړه باندي دلي۔ دي نور خه نه دي

جانانه د سرو سترگو خمارونه پکبني گډ کړه
محفل کبني په شرنکاراته پيالي۔ دي نور خه نه دي

الياسه ! د واپس راتلو خبر دې ورته اوکړه
ولاړې درته پېغلي په بلي۔ دي نور خه نه دي

غزل

د خپل ناترسه زړه نادان تپوس د چا نه وکړم
 مینې حېران کړمه حېران تپوس د چا نه وکړم
 ستا د قاتل چنگېز نظر که د سپېره تندي نه
 د خپل رینبې رینبې گریوان تپوس د چا نه وکړم
 هر چا پېغور د مینې راکړو هر چا ورتلم
 اوس د بنائسته بڼکلي جانان تپوس د چا نه وکړم
 پردے وطن دے ټول اغیار دي په کښې یه ملگرو
 زه د خپل کلي طوطه کان تپوس د چا نه وکړم
 وخت هم د خپلو ناکړدو انتها وکړه په ما
 اوس د زخمي زړه د ارمان تپوس د چا نه وکړم
 خدایه په دین او دنیا دواړه دې ملیان قابض دي
 د ژوند ټپو له یه قربان تپوس د چا نه وکړم
 تا د اوږدو زلفو په ټال خوندونه راکړه اشنا
 یاس د صلیب دار او زندان تپوس د چا نه وکړم

سپرلي ته

د مست رنگونو نه دې زار سپرليه
چې ورله گل وينم رخسار سپرليه

زاره زخمونه مې ورغلي نه دي
لر دې گلان شينده په وار سپرليه

په خپل پرهر به ژبه نه بدمه خو
که ته مې درد له شي قرار سپرليه

د مات زړگي نغمې به ماتې نه شي
که ته نغمه شي ته ستار سپرليه

چې لامبوزن خيال مې لاهو کړمه پرې
لر خو چپه شه لر اېشار سپرليه

الياس به ژوندون په شوگيرو تېروي
ستا د راتگ په انتظار سپرليه

غزل

ستاد سترگو د مسکا له برکتہ
یم خلاص شوے د جنجال او مصیبتہ

د بل چانہ وایہ خۂ لہ گیلہ مند شم
تا پہ خپلہ رسوا کرے یم قسمتہ

چپی وعدی پورہ کولے اشنا نۂ شپی
پہ محفل کنبی راتہ مۂ گورہ نور نبکتہ

د ستم دغہ ترخی لوبی دپی پرپردہ
لر مپی اوگورہ دپی سوی شانتي زپۂ تہ

ستا خوږو راتہ د ژوند تراخۂ سپوا کرہ
ما پخوا توبہ ویستلی وہ الفتہ

پہ گربوان کنبی مپی نور خائے د شلبدو نشته
خۂ ورکپړۂ ما نہ خۂ غوارې غربتہ

پہ خندا بہ جام د زہرو ورلہ نوش کرم
اے ساقی کہ راکوئي ئي بي منته

شپخہ وروستو بہ جمات تہ دوارہ ورشو
لا وزگار نہ يم د خپلہ عبادتہ

د مړ رور غوښي بہ څنگ چيچي په غاښو
خولہ ساتہ دي په هر حائے کښي له غښتہ

چي قدم بہ پري د مينې اشنا کيږدي
لا تراوسہ دي الياس ! گورمه ورہ تہ

قطعه

خلق بہ پري هسي د ارمان د قاتل شک کوي
مونږ لہ خو مسکا ئي د ژوندون زبرے راوړے دے

شپہ د هجر ستري ده او مينہ په کښي گورمه
سترگو کښي ئي بيا د سباؤن زبرے راوړے دے

بغاوت

ساقی راواروہ شومتوب پرپرده
لا خو نشہ زرگے خمار مې نہ دے

حکھ خو ویم چي انقلاب دي راشي
پہ خپل وطن کسې خپل اختیار مې نہ دے

چې د غریب پہ غونبو شخوند وهي
داسې ژوندون هډو پکار مې نہ دے

چې د بېوسو قتل عام جوړ وي
باغي یم نہ منم سرکار مې نہ دے

پېښور یونیورسټي ۱۹۹۷

قطعه

یا به وخورم ککری د دشمنانو
یا ودان به کرم صفونہ د غازیانو
کہ آزاد مې وطن نہ کرلو او مړ شوم
ماتہ مہ وایئ نامہ د شهیدانو

قطعه

دا خوتہ ئي چي په ما پورې خدا کرې
 گني درست جهان زما د غمه ژاري
 د نظره چرته نه شي په ما گرانه
 په بار بار دې توکم مخ ته حکه لاري

وطن ته

شغلي په کني د اور وي او که واړه
 حمه هم ورته په تا د ننگ د پاره
 د اغيار قدم زغملے نه شم واوره
 زه د خپل وطن په پاکه پاکه خاوره

قطعه

ترے نبه يم خدايه صبر راله راکړه
 چي د شوم ساقي په جام کني دې پېدا کړم
 کلمه به هم پښتو کني درته وایم
 چي د نر پښتون په قام کني دې پېدا کړم

غزل

تہ مي زړۀ تہ د خپل خانہ ډپر غريب ئي
حکۀ ناز درباندي کړم تہ مي حبيب ئي

چي هم زړونه ماتوي هم ئي علاج کړي
نہ پوهپرېم تہ لا دا څنگه طبيب ئي

اے پښتونه د ژوندون ترانې پرېرډه
رسېدلے تہ په برخه د سليب ئي

خوشحالي مي د قسمت نہ هر ځائے تختي
درد او غمه تہ مي هر ځائے کښي نصيب ئي

اے الياسه! د غټانو مينه پرېرډه
بدقسمته يو پښتون ئي بل غريب ئي

غزل

ما وي زه پښتون يمه قتليرمه
تا وي زه هم ستا په شان نريرمه

ما وي خوشحالي ده زه چي اوخاندو
تا وي چي غمگينه يم ژرپر مه

ما وي چي خوب وكرم په پستو لپچو
تا وي چي لاس مه راوړه تخنپر مه

ما وي هه چي يو بل له غاړي وركړو
تا وي چي شيشه يمه ماتپر مه

ما وي ته به ساز ئي زړه كښي پروت زما
تا وي چي نغمه يمه خورپر مه

ما وي خوك ملگره به د ژوند لتوي
تا وي په الياس! به راغورپر مه

غزل

بنڪاري لڳو ڀڄي ڏي سوچونه کومه
 رباب راسره نشته ڏ نغمي سوچونه کومه
 نوم ئي راتہ مہ اخلئ زہ ئي پڙنم ملگرو
 لا ڏ مصور ڏ فن پارې سوچونه کومه
 ورشه كه يقين ڏي نہ وي ستوري رالہ وپونسته
 ستا ياد کڻي قسم ڏي زہ ڏ شيپي سوچونه کومه
 زڙگيه ڏ اغيارو په خبرو دھوڪه نہ شيپي
 زہ ہم ڏ هغو شان ڏ هغي سوچونه کومه
 رڻا به شي چي مخ ڏي ڏ خادر نہ بهر نہ کڙي
 لا ڏي زہ ڏ زلفو ڏ تيارې سوچونه کومه
 خدايه ڏا بتکي بتکي کورونه ئي وڏان ساته
 زہ لا په ڏي خاوره ڏ تپي سوچونه کومه
 جرگه ڏرپسي راغلمه ساقي چي بيا رانہ کڙي
 ترڇو پوري به داسي ڏ توبي سوچونه کومه
 خدائڳو الياس نہ يم لڳو يم سپلنہ يمہ
 ستا ڏ مخي څنگه ڏ گيلي سوچونه کومه

غزل

ازغن ماحوم چي مي بهار شي هله
د زره زخمونه به قرار شي هله

د منصور ياد به بيا تازه شي دلته
بس چي ستا زلفي زما دار شي هله

خپل کار ته هر يو سره کار وائي
کار چي پرده شي نو بيگار شي هله

لار د منزل دومره اوږده خو نه ده
سره چي ودريري ايسار شي هله

د زره درزا مي لږ سبوا غوندي شي
اشنا په سترگو کښي چي قار شي هله

بيا که الياس ته لپونے وائي نو خبر دے
خيرې گرپوان چي ئي تار تار شي هله

وېش

کله لاندي کله بر نښه
رېه تاته ستا په در نښه

رېه څه ښکله دي وېش دے
چا له اوږه چاله ترخه

د چا کور له بلبل بوځي
چا له بد اواز د خر نښه

چاته تش کچکول په لاس کړي
د چا تاج شاهي په سر نښه

چاله جوړه په سينه کړي
ته د خپلي ميني کر نښه

چاله ژوند د نور نه ډک کړي
چاته هگران کړي نور د نرخه

چالہ جام د مئيو ورکړې
چا ته وے تالہ کوثر بنه

چاته غم په موسېدو کړې
د چا بڼخ په زړه خنجر بنه

چالہ دار کرے تال د زلفو
چالہ سره لبان شکر بنه

چالہ تش دردونه ورکړې
چالہ بڼکلے خوږ دلبر بنه

ستا د ورکړې نه لوگے شم
خوښ الياس په خپله برخه

هائیکو

په ما يې تيل با تي سيزلي دي خپل
زه چي ژوند یم دا مي نه ده پوره
گني د دوي خيال کښې شهيد وومه زه

ژوند

د ازغو په څوکو تلل دي
که د زړه وينې څټل دي

د چا سترگې يادول دي
که سرې شونډې ټکلول دي

ژوند د مينې نوم دے ربه
که ځان اور باندي سپزل دي

د چا ياد کښې ترمې اوبښکې
د لېمو نه څڅول دي

که د ظلم په دنيا کښې
د هر چا پېغور زغمل دي

د بې وسه مظلومانو
فريادونه اورېدل دي

کہ د خوارو مزدورانو
پہ تندي خولي بہیدل دي

د جنت پہ ارمانونو
د ریا سجدې کول دي

کہ پہ مړو اړو کښې ربه
سرې سکروټې لتول دي

ژوند د نور څه نوم دے ربه
کہ شعرونه تش لیکل دي

د خلوص جذبہ پکار ده
کہ پہ خولہ الله وئیل دي

د ملا پہ شان هر ځائے کښې
تش د حورو خوب لیدل دي

کہ د یار د تورو زلفو
پہ تالونو ځنگیدل دي

په شين باغ کښي د گلونو
تش ازغي راټولول دي

که د مال په وجه ځان ته
د غريب سر ټيټول دي

ژوندون څه د راته وايه
دا گټل دي که بائيلل دي

ملا واوریده لگيا شو
ژوند نيکي جنت گټل دي

چي بڼه کره بڼه به رېبې
دلته هر څه په بدل دي

د ملا خبره بڼه وه
ما و ژوند داسي کول دي

خو چاپيره چي نظر کړم
واړه وينم بد عمل دي

دا سوالونه گيلې نه دي
دا خو خان پوهه کول دي

زه به دومه قدرې اوویم
ژوند خو ظلم ورکول دي

د سکون پسي الياسه
هلته دلته گړخيدل دي

ژوند خومينه زياتول دي
ژوند رضا د رب گټل دي

يوکوهاما - جاپان ۲۰۰۸

هائیکو

په زور او نوي باچا بحث کيدو
پکښې زمانه هم پوښتنه اوشوه
ما و د دواړه د يوخره غوړونه

غزل

چي هميش به پکبسي تک مي د پرواز وه
 د زره فصل مي په هغه ياد بنسپراز وه

د خپل نظر په پيمانه مي ستا جلوې تللي
 د عشق رموز زما کمزوري د مجاز وه

د ارمان خاوري کېدو سامان ئي جوړ کړو
 د نظر غرور ئي بل شاني د ناز وه

خپل تخليق ئي د تخليق نه مرور کړو
 د خالق د فن په دغه حائے کبسي راز وه

ته چي راغلي دومره زر په تېرېدو شو
 گني خومره سفر اوږد وه دراز وه

د جانان مطرب نظر مصرعه تپه کړه
 د الياس ا د مات زړگي د نغمو ساز وه

انصاف

سر ماتولو له مې سنگ جوړوم
 خو پوهه نه يم دا به څنگ جوړوم
 د وطن خوارو له به دا ځلي
 زه محلولنه دومره دنگ جوړوم
 چې ورته فکر به هم اونه رسي
 داسې بنائسته به زه پالنگ جوړوم
 خپله پښتو به پرې رنگينه کړمه
 د خپلو وينو نه به رنگ جوړوم
 ساقي چې ستا په رحم پاتي نه شو
 خپلي مستي له به زه چنگ جوړوم
 يا به بچې بچې فرعون وي دلته
 يا به دا هر سرې ملنگ جوړوم
 قميص پرتوگ خود پښتون جامه ده
 بي ننگه خلقو له به لنگ جوړوم
 دلته خو هسې هم انصاف نشته
 شمعي بلېره ځان پتنگ جوړوم

نظم

ما وي وشه دي كرمه
تا وي سرور د خه دے
ما وي تيارې جوړې شوې
تا وي دا نور د خه دے؟
ما وي زه نه پوهېږم
تا وي قصور د خه دے؟
ما وي زخمي دي كرمه
تا وي دردونه بنه دي
ما وي ديدن له راشه
تا وي زخمونه بنه دي
ما وي پتنګ يمہ زه
تا وي اورونه بنه دي
ما وي سوزېږمه پرې
تا وي اهونه بنه دي

غزل

لڙ مسڪے شي لڙ قرار شي لڙ نشه نشه خمار شي
چي تا اوويني دلبره نو زڙگي مي په درزار شي

د هجران په تورو شپو کښي مي زڙگي په سلگو اووي
بس په دي اميد ژوند ۽ يم چي آشنا به رانه زار شي

دا مسڪے مسڪے چي گرځم نور څه نه دي اے خدايه
دا خو ځکه خوش حال ڀرم چي خزان به مي بهار شي

د پښو خاورې ئي گلان شي جنتونه ترې جوړيږي
چي ئي تگ د دروېشانو ملنگانو په رفتار شي

بيا خبر د ۽ که الياس ! ته لپونه وائي ملنگرو
چي ريښي ريښي گرېوان ئي هم تار تار شي

ورو کوالے

زہ بہ دې د مخ د اننگو پہ ننداره ووم
تہ بہ پہ شلغاتو کنبې مصروفہ او مشغولہ وې
پخوا پخوا چې مونہ بہ پہ کوخو کنبې بیلوري کول
تہ بہ پہ میرگاتو کنبې انخبتې بی اصولہ وې

خہ بنکلی وختونہ وو چې دوارہ بہ یو حائے وو
مینہ وہ رنگونہ وو چې دوارہ بہ یو حائے وو

اول خو بہ دې ہیخ نہ وې چې ما بہ درتہ وکتل
اوس چې لہہ لویہ شوې نو قار اخلې
اول خو بہ دې ویئل راتہ چي نن بہ کوډگی کوو
اوس چې لہہ پوہہ شوې نو قار اخلې

خائستہ شانې خیالونہ وو چې دوارہ بہ یو حائے وو
مینہ وہ رنگونہ وو چې دوارہ بہ یو حائے وو

مخکبسي خو به دواړه سره يو ځائے گرځېدلو خو
اوس به په بهانه باندې گودر ته د اوبو راځي

مخکبسي خو وره وې که به هر څه دې کوله خو
اوس په سره جوړه کبسي به محفل ته په لمبو راځي

ځائسته خواړه يادونه وو چې دواړه به يو ځائے وو
مينه وه رنگونه وو چې دواړه به يو ځائے وو

ما سره خبرې د هر چا په مخکبسي مة کوه
اوس گورم د خلقو په نيتونو کبسي تريوواله دے
لار کبسي لږ په ترس اوړه چې ځي راځي
اوس گورم د خلقو په سوچونو کبسي تريوواله دے

معصوم غوندي خوبونه وو چې دواړه به يو ځائے وو
مينه وه رنگونه وو چې دواړه به يو ځائے وو

بغاوت

راشه خان پوهه کره اثر واخله
راشه زما خان او ځيگر واخله

که دې پکار وي خدائېگو شل ځله
واخله زما د زرگي سر واخله

گرانه يوې روپۍ ته لاس مه نيسه
چېب کښې چې څومره مې دي زر واخله

زه خو انسان يم دغه وس دمه زما
امه چې گرځېږې در په در واخله

خدایه چې ستا مخلوق سوالگري گرځي
پکار مې نه دي مال وزر واخله

چې په کښې خوار غريب خندله نه شي
د خپل رنگين سپرلي سحر واخله

بس نور غمونه پري ليدلے نہ شمس
زما د سترگو نہ نظر واخلة

چي د غريب گريوان ته لاس اچوي
خدايه لږ دغه زورور واخلة

خدايه جابر په زمکه پاتي نه کرے
د وخت فرعون د وخت شمر واخلة

دا چي پري حق په جارويئله نه شي
خدايه د دغو نه ممبر واخلة

يو خو د حق خبري اوکره ورته
الياسه ورشه خان له شر واخلة

د يو بي وسه سوالگري ماشوم په ليدو

ارباب روډ پيښور ۱۹۹۸

غزل

تپوس له مي د خوب زړگي قراره چي راځي
د لري راته خاندہ خوبه ياره چي راځي

د خلقو ستمگرو د تهمت نه که يريږي
مخ دي پتوه خبر دے په لاره چي راځي

گډ کړه د مستي نه پري دا واره مېخاني
د يار د تورو سترگو نه خماره چي راځي

دا خړي خړي خاورې مي دکلي راله شني کړه
زما د خوار جونگري ته بهاره چي راځي

الياس له تري پېغام د خوشحالي په منډه راوړه
د يار د خوا نه تہ راله رېباره چي راځي

غزل

لکه په غشو مې ځيگر ولگي
 چې ستا په سترگو مې نظر ولگي
 ته چې په ناز پورته کوې دې سترگې
 خاص پرې زما د زړگي سر ولگي
 داسې دې ويشته يم د سترگو په تير
 لکه مرغی چې په وزر ولگي
 ستا په راتگ دومره رها شي گله
 لکه په شپه کبسي چې سحر ولگي
 مينې دې دومره دردوله يمه
 لکه تندې چې په کمر ولگي
 د وطن پېغلې پکبسي مستې گرځي
 چرته په کلي چې اختر ولگي
 الياسه ! ورشه نندارې له د يار
 چې بازارونه په گودر ولگي

غزل

مستي او نور غواړم
جام او سرور غواړم

ستا نه يو ټکله دلبر
خدايه مخمور غواړم

پرون مي نه څکله خو
نن ئي ضرور غواړم

ساقبي يو څاڅکے درنه
بنه په غرور غواړم

الياس ! په خوب کښي جانان
خدايه حضور غواړم

غزل

مينه مستي چي رنگ په رنگ نه کوي
شېخه تر هغي به چنگ پنگ نه کوي

آه او فرياد به دې خوک خه ووري
د زړه ربابه که ته تنگ نه کوي

تر هغي پوري به دې حکم په مستي
جامه تر خو پوري چي کړنگ نه کوي

بغير د ميني نه ژوند نه تپريږي
ژوند چي تپري مينه به خنگ نه کوي

په احترام راله نامه خو اخله
خپر د په سر که راله جنگ نه کوي

که پښتنه ئي نو د بل سره ته
په خپل الياس ! به ولي ننگ نه کوي

غزل

مسته تماشه د مینې غوارمه
 مرگ دې په کوخه د مینې غوارمه
 بس دے د بېلتون خبرې مء کوه
 زء درنه قيصه د مینې غوارمه
 خور نظر دې تريخ نء کرې
 خورہ چي خوارہ د مینې غوارمه
 اومنه دا بوته خوله دې سمه کره
 خوله درنه په خوله د مینې غوارمه
 زړء دې رانه بد نء کرې بي زړء نء شي
 زړء درنه په زړء د مینې غوارمه
 نوره به د تا تا مينه نء کوي
 زء خو درنه زء د مینې غوارمه
 شابه کره په سترگو کني رااوگوره
 اشنا لره مزه د مینې غوارمه
 شابه کره غزل غزل سزا مې کره
 الياس درنه نغمه د مینې غوارمه

غزل

زړه ترې صبرؤم خو صبرېدو ته مې زړه نه کيږي
 څنگه درنه بېل شم بېلېدو ته مې زړه نه کيږي
 وځانده مسکۍ شه دا دې وخت د ژړېدو نه دے
 او بڼکو مې وئيله څڅېدو ته مې زړه نه کيږي
 سترگې دې خونخوارې دي خوڅه وکړم مجبور يمه
 جوړ دسترگو جنگ شو تختېدو ته مې زړه نه کيږي
 ته چې راته وائې اشنا هېر مې کړه دا څه وائې؟
 زه دې هېرؤم خو هېرېدو ته مې زړه نه کيږي
 تناکې او پولۍ شولې په پښو کښ مې دم نشته دے
 نور د چا په ياد کښې رنځېدو ته مې زړه نه کيږي
 ځي چې په هر لور د خداگانو ډيوې بلې کړو
 خپر دے که بس غم دے ژړېدو ته مې زړه نه کيږي
 شوم کله په سر الياس! بيا به ورته نه راحم
 ستا کلي کښې نور بس او سپدو ته مې زړه نه کيږي

غزل

گلاب چي راتہ خاندي گلدستي ترې جوړوم
بنائيسست ترې جوړوم خانله نغمې ترې جوړوم

غصه شے لره سره شے د حيا نه ماته ماته شے
گله خپل ژوندون لره نغمې ترې جوړوم

گناه مي صرف دا وه چې په تا باندي مئين ووم
تا هم دنيا ته وئيله لپونے ترې جوړوم

خبرې ئې ترخې کړې د الياس سره نو وئيله ئې
بد خو به دے لوتے شي سم سرے ترې جوړوم

الياس چرتہ پردے نة کړي پردے وطن ملگرو
ورخم شدل پښتون طوطه کانے ترې جوړوم

غزل

نن چي مې سترگو کڻي رودونه راغله
بنڪاري اشنا چي ستا يادونه راغله

ستاد بنائست غوتي گل شوي نه وي
چي د سپره خزان بادونه راغله

اول نظر دي زلزي جوڙي ڪري
بيا چي مسڪي شوي قيامتونه راغله

د خپل تپوس جواب مې اوموندلو
ستا په تندي کڻي چي ڪوتونه راغله

الياسه! وار چي د ديدار نزدي شو
سترگو ته ولي دي خوبونه راغله

غزل

رحم پہ کبسي نشسته دے جنون پہ کانو ولي
ستا کوخه کبسي ياره ستا مجنون پہ کانو ولي

اظهارد خوږې مينې مې تراوسه راز ساتلے دے
ستا نظر مې هر وختي قارون پہ کانو ولي

د وصال پہ طمع طمع د برداشت سندرې وائم
خبر دے کہ پہ خپله مې ژوندون پہ کانو ولي

گلي به د پردو پردو نه څنگ کووم
ستا مې هر پېغور ياره جبين پہ کانو ولي

بنکاري قانون د مينې نه پېژني
چې د الياس غوندي نيازبين پہ کانو ولي

غزل

شہ چي پہ خورِ زرگي زما تيريري
وايم چي دا به په هر چا تيريري

ولي گمان به پري د غل نه کووم
اشنا چي غلے مې په خوا تيريري

د شرمه مخ گلاب په پانو پت کري
هغه چي چرتہ په خندا تيريري

زہ ئي د ناز ادا په صف کني شمارم
خبر دے کہ خانلہ په سودا تيريري

داسي الياس ته ستا يادونه راخي
لکہ په گل باد د سبا تيريري

هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

چي به زما سره په څنگ گرځېدے
په هر اړخ به مې په ننگ گرځېدې
هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

چي د يو بل نه زارېدو به په کښي
چي بېلېدو نو ژرېدو به په کښي
هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

هغه د نيمې نيمې شپې خبرې
خوږې خوږې پستې پستې خبرې
هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

هغه چي تا به ماته وئيله اشنا
خدائے دې زمانه مه کره بيئله اشنا
هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

قسم په خدائے رانه به هېرې نه شي
بغېر له تانه بې مې تېرې نه شي
هغه خوارہ وختونہ چرتہ لارہ

چي کله کله به بنسپري دې وکړي
يا به په وره کبسي اشارې دې وکړي
هغه خواږه وختونه چرته لاره

تر هغې به غزل ليکم

چي تر څو سپوږمۍ ځليږي
چي تر څو ستوري پرقيږي
چي تر څو پتنګ سوزيږي
چي تر څو شمعي بليږي
تر هغې به غزل ليکم
چي تر څو مينه ژوندي وي

چي تر څو باران وريږي
چي تر څو گلان ټوکیږي
چي تر څو هوا چليږي
چي تر څو اوبه بهيږي
تر هغې به غزل ليکم
چي تر څو وينه ژوندي وي

ډنډوره

په روح کښې ساه گډه شي
ژوند کښې خندا گډه شي
ته چې مې خيال ته راشې
ټوله دنيا گډه شي
لکه په توره شپه کښې
سپينه رڼا گډه شي

جنون ترې جوړ شي لېونې شي سرے
چې د مازغو سره سودا گډه شي
نو بيا به خه کوو جواب راکړه
چرته خبره که نن دا گډه شي

چې زه پاگل يم مئين شوم په تا
گرانه هر حل يم مئين شوم په تا

غزل

وريت دي شمه خبر دے په اورونو کۍ سوز پر مه
رنا به خورووم تيارو کنبې شمع به بلي پر مه

چا چې د وطن په نوم د تن وينه ورکړې ده
زه په هغه مستو لپونو باندي ناز پر مه

نه منو د مينې په چمن کنبې د نفرت اواز
وکړئ ملگرتيا راله دي چغې ته جو پر مه

اوبسکو مي د سترگو د وطن مزدور ته چغې کړې
نور چې فکر ونه کړې زه ستا ملگره کپر مه

د مينې د قرآن تفسير به وايمه سحر مابنام
زه لکه نغمه به په دي ټول اولس خور پر مه

ورحم چې د ماليار نه ئې د پالنې تپوس وکړم
تر خو به لکه گل غوندي په باغ کنبې مراوې کپر مه

خنک چې ته په خپل جابر نظر باندي ناز پر مه دي
الياس د خپل اختيار چغې ته داسې خوشحال پر مه

درې شعرونه

دردئې نصيب شوے په هرځائې کښې ژریدلے دے
چا چې په بې ننگو زړه بایللے دے

ولې به شعرونه په پښتو ژبه کښې نه لیکم
ماته په غورونو کښې پښتون آذان وئیلے دے

ستا گڼې الیاسه په شعرونو کښې درد چرته وو
بنکاري انقلاب په نظریه کښې دي راغلے دے

فلسفه

خوره د چا په سترگو کښې خندا هم فلسفه ده
دنیا ده په دنیا پسې دنیا هم فلسفه ده

اشنا نه به چې خلقو مي په لاره تپوس وکړو
ما وې به ورته غلي شئ چې دا هم فلسفه ده

غزل

ژريږي مې په سرو سترگو ارمان په نيمه شپه کښې
ياد چې راته کله شي جانان په نيمه شپه کښې

پوښتنه مې څوک نه کړي زه د غم سلگۍ وهمه
ستم دې راپغاړه کړو خفگان په نيمه شپه کښې

شمعه چې د خپل خائيسټ رڼا په مخ خوره کړې
سوزي پرې د مينې پتنگان په نيمه شپه کښې

مالياره د رنگين ماحول پوښتنه رانه مه کړه
سپرله خورانه ورې د ځزان په نيمه شپه کښې

د الياس زړه دې ازار کړو چې رانغلې ته دلبره
کتل به مې ستا لارو ته حېران په نيمه شپه کښې

غزل

غمونه هېرؤم د انتظار لارې ته گورمه
زرگيه صبر وکړه د دلدار لارې ته گورمه

بس نور ئې د ستم او د جفا خبرې مه کړه
زرگيه بې قراره د قرار لارې ته گورمه

په باغ کښې د گلونو خنډيده راته ياد شوي دي
چېران چېران خو حکه د بهار لارې ته گورمه

نغمې ترې جوړؤم ستا د راتگ په خوشحالی کښې
دا حکه د بلبل د مست چغار لارې ته گورمه

راهه شي په دې طمع عبث ژوندون مې تېر کړلو
الياس خدايه هر وختې د يار لارې ته گورمه

غزل

کہ سجدې مې درتہ ونہ کړې دلبرہ
د ابلیس پہ رنگ مې وشړہ لہ درہ

ستا تقدیر کښې جنت نشته سجدې مہ کړہ
پہ طواف باندي حاجي بہ نہ شې خرہ

کہ مې دار تہ خپږوې ہم حق بہ وائم
د منصور پہ رنگ مې ودانگل د سرہ

چې ازغي ئې نن ماتيري ستا پہ پښو کښې
تاتہ چا وئیل چې داسې گلان کرہ

کہ اغيارو لہ دې وران کورونہ نہ کړہ
پہ کوزہ کښې بہ دې بند کړم سمندرہ

ما وې ښہ وایمہ حق دے تل بہ ئې وایم
تا وې چپ شہ داسې مہ وایہ کافرہ

زہ خو ستا پہ خندا پايِمہ ژوندے يم
تہ پہ خہ شولې زما نہ مرورہ

ستا يادونو د ژوندون خواږہ راکړي
لکہ بوټے کړي تازه د ډېران سرہ

د ظالم د ناکړو خلاف ملگرو
ملاکنډ نہ مې راوړي ده سندرہ

د ژوندون فلسفې مہ چږہ الياسہ
گنې جوړ بہ لېونے شې زورہ ورہ

هائیکو

خہ نوي شان خبرہ ده
د خدای د نامے زار شمه
پنټون يمہ او ژوند کوؤم

داسې مۀ وايه

ياره ستا د مينې نه توبه توبه
چپ شۀ کبرژنه داسې مۀ وايه

ستا ياد کښې سحر مابنام ژرېرېمه
چپ شۀ دروغژنه داسې مۀ وايه

ستا نه به بغير وختونه تېر کړمه
چپ شۀ مکرژنه داسې مۀ وايه

ستا نه ساه اوباسم دروان يمه
چپ شۀ زنکندنه داسې مۀ وايه

دا جائيداد زما د پلار نيکۀ دے
چپ شۀ خار خجنه داسې مۀ وايه

الياس د غني خان نه مخکښې تلے نۀ شي
چپ شۀ غوئمجنه داسې مۀ وايه

غزل

فراق نزدې شولو ژړپرمه حم
سم په سلگو ترې روانپرمه حم

د تهمتونو پپټے نه شمه ورے
د يار کوخه کنبې نه ودرپرمه حم

جرگې ترې ټولې بې نوا راغلي
نن ورته پښو باندي غورپرمه حم

د ژوند تيارو کنبې د منزل په لټون
د لپونو په رنگ خندپرمه حم

الياس دې د مخ رڼا ته هر ماښام
لکه پتنگ غوندي سوزپرمه حم

غزل

د غم نه ډک پېټې په سر کوڅې ته
ځمه ورځمه د دلبر کوڅې ته

گورمه ستا د مخ لیدو د پاره
کله ما بنام کله سحر کوڅې ته

د زړه ارمان مې په سلگو ژړیږي
خلقه چې ځم د ستمگر کوڅې ته

بس د قاتل انتظار ملا ماته کړه
په بانه راشه د گودر کوڅې ته

تا پسي گرانه د ادب کلي کښې
الياس ورځم د قلندر کوڅې ته

غزل

د دار پہ سر چغې وهم لپونے
پرزدی چي مړ شمه بي غم لپونے

راشه پونتنه مي د حال وکره
گني والله درپسي مرم لپونے

د يار په مينه کني واپس روغ شو
خلقو نعرې کرلې چي کم لپونے؟

خدایه ما هسي لپونتوب خوښوو
تا رانه جوړ کرلو سم دم لپونے

ستاد الفت ستاد مسکا د وجي
الياس! يادپریم چم په چم لپونے

غزل

عبث راتہ بنکاريزي بي له تانه اوسپدل
په دې ناترسه کلي کبسي جانانه اوسپدل

واوره کليوال زه د رنگينو پسرلو يمه
تاسره مې خوبن نه دي خزانه اوسپدل

خوک چي په کتکي هم کتت ته نه رسي
ستاد لاندې خه رنگي اسمانه اوسپدل

ستاد بنکليو سترگو د خمار په طمع طمع
تر خو به تپروم داسي حيرانه اوسپدل

الياسه بي وعدې اشنا سحر راغله
خلق ورته هسي د بېگانه اوسپدل

خبري

چپ مء پاتي کپرہ خو بس خء خبري اووايه
د مينې لپوني ته په مزه خبري اووايه

بيا به گورے ماته داسې نء وائي چي داسې دي
ورشء بنء په جار ورته د زرء خبري اووايه

خان ورته د وچي ملا جوړ کره چي خوشحاله شي
هم ورته د دين نه ډکي بنء خبري اووايه

ستا خبري يه خوږه زما په زرگي بنء لگي
اشنا وي ماته صرف گوري تء خبري اووايه

کومي چي به تا په وړوکوالي کبسي کولي نو
خء کنه اشنا نن خو هغه خبري اووايه

الياسه په سجدو شء خانه سوال دي قبول شوم دے
بيا په ماني سرء شوہ وي ئي نء خبري اووايه

دا زہ خہ لیکمہ

دا زہ خہ لیکمہ

دا زہ بنہ لیکمہ

کہ راتہ وائی نو

بیا ئی نہ لیکمہ

او کہ وے چي مہ ئی لیکہ

نو بیا ئی زہ لیکمہ

غلے شہ مرا کنہ

حالات د زہ لیکمہ

زہ بگتی نہ وایم

سمہ قیصہ لیکمہ

دې وږو تږو لره
برخه حصه ليکمه

چې په کږو لارو ځي
ورته کاره ليکمه

ژوند که تريخ دے خو
زه به خواږه ليکمه

د دے غزل سره مې
خلقه نېټه ليکمه

خو چرته به تے خبر شي
ځه وي به نه ليکمه

نوع تہذيب

تړمې خولې د اوړي
يخه هوا د ژمي

په مست ماحول کښې چرته
مسته گدا د ډمي

د بېوسۍ نه کېده
هلته رڼا د شمعي

بچۍ په کور کښې وايي
مورته په خه دا ممي

د پښتنو په رنگ کړي
خدايه کړه وړه مي

کہ حق مي نہ غوڻبتلو
ماتہ کري خوله مي

صبر کولے نہ شي
بس دے نور زرہ مي

خدايه تہ اوبخني
رالہ نيڪہ مي

هائيڪو

د جھالت راباندي ختمہ دہ خو
د دوؤ پہ مينڃ کڻي فيصلہ کومہ
زہ د ڀندو پہ ڀنار کڻي کون باچا يم

تصوير ازاد نظم

لکه په توره شپه کښې ښکلې سپوږمۍ
د سباؤن ښکلې رڼا جوړه کړي
داسې د خيال په دنياگۍ کښې زما
دا ستا تصوير گله مدام جوړيږي
ما وې چې نن به ستا تصوير گلې
زما سره زما د مينې په نوم
يو څو خوږې خوږې خبرې وکړي
خو ستا تصوير راته گوم سوم ولاړ و
زما د خيال سره ئې نه کولې
خوږې خوږې د محبت خبرې
ما وې نن به زه له تانه گلې
پوښتنه کوم چې دا جفا ولې کړي
خو ستا تصوير راته گوم سوم ولاړ و
زما د خيال سره ئې نه کولې
خوږې خوږې د محبت خبرې

غزل

زخمونہ د پرہر مي خند بدلہ چي راتلې
گلان درتہ پہ پنبو کبسي ټوکېدلہ چي راتلې

ورک شي يہ سپرليہ رنگيني در پکبسي نشته دے
ازغي بہ مي بدن کبسي ما تېدلہ چي راتلې

پېغورونہ تھمتونہ مي پہ هر اړخ ليدلہ
غمونہ مي پہ زړۍ راورېدلہ چي راتلې

د ډبرې خوشحالي نہ بہ ساقبي پہ مېخانہ کبسي
تش تور خالي جامونہ کړنگېدلہ چي راتلې

د حيانہ پتېدۍ بہ د وريخو پہ تيرو کبسي
سپوږمي درنہ جانانہ شرمېدلہ چي راتلې

الياس! درتہ پہ سرو سترگو پہ لارہ کبسي ولاړ ووم
قيصہ د انتظار مي ختمېدلہ چي راتلې

غزل

ورغم پسي ملگرو کہ جنون چغې وهي
بيا د دار په سر راتہ ژوندون چغې وهي

دا دور خواني مرگے مې د يار په خوا کبسي نه غواړي
لمحو کبسي د وصال راتہ بيلتون چغې وهي

اے شابه د سبا ستوريه و خلبړه زر
تر خوبه مې زرگے د سباؤن چغې وهي

بس نور ئي د قاتل نظر په غشو سورے نه کرے
توتې توتې زرگے مې لا د يون چغې وهي

يواخي زه الياس! په ژړا سر نه يم ملگرو
د ميني په قانون کبسي په زرگون چغې وهي

غزل

درد به دې نصیب شي په درمان نازېره مۀ
زړگيه لېونيه په جانان نازېره مۀ

مينه غرور نۀ غواړي مينه خاکساري غواړي
بس دے کنه ياره په خپل ځان نازېره مۀ

برداشت کړه شابه زر زر دغه سختې مرحلې
نر سپاهي شۀ په خفگان نازېره مۀ

سبا به شي رڼا به شي ورک به شي فنا به شي
يه پېغلي سپوږمۍ ته په اسمان نازېره مۀ

الياس! د يار د پاره په دار بنۀ يمه خبرشه
ته گورم دلبره په زندان نازېره مۀ

غزل

گناه گار زړه مې لږ ثواب غواړي
اشناد سرو سترگو شراب غواړي

مړوند دې سپين مه خلوه لاليه
زړه مې د سرو شونډو گلاب غواړي

خلق د حورو طلبگار دي خدايه
زړه مې جانان خانه خراب غواړي

ستاد سرو سپينو انگوپه خاطر
ډېر دا خپل ځان لکه کباب غواړي

نورې وعدې ورسره مه کړه اشنا
الياس ! د دې سوال جواب غواړي

حسن

(د قلندر مومند د يو نظم لوستو نه پس)

حسن په مينه کښې د خيال د گرځېدو نوم دے
 حسن په گل کښې د خوشبو راتوکېدو نوم دے
 حسن د شفق د کنارو نه هم جوړېږي خو
 حسن په اسمان کښې د وريځو خورېدو نوم دے
 حسن په نرو شونډو خندا ته هم وئيلے شي
 حسن په سرو سترگو کښې د مينې جوړېدو نوم دے
 حسن په زخمونو تش د مالگې دوړول نه دي
 حسن دوا ته د پرهر د خندېدو نوم دے
 حسن سمندر کښې غورځنگونو باندي ياد شولو
 حسن په ميرو کښې د باران راوړېدو نوم دے
 حسن د خيالونو په دنيا کښې خوب ليدل دي خو
 حسن په سراب کښې د نظر د هوکه کېدو نوم دے
 حسن په هوا کښې د سيلۍ راتلو ته هم وائي
 حسن په شنو ونو کښې د پانورپېدو نوم دے
 حسن ملگرتيا د فن په جار باندي کول دي خو
 حسن د باطل نه هم د زړه د صبرېدو نوم دے

حسن ننگ او پت دے پہ وطن قربانبدل دي
حسن غيرت دے د پڻتو پوره کبدو نوم دے
حسن د تيارې نه پس رڼا راتلو ته هم وائي
حسن په شپه کښې د سپوږمۍ د ځلېدو نوم دے
حسن د ازغي سره د گل ليدو ته هم وائي
حسن په چمن کښې د شبنم راوړېدو نوم دے
حسن د لفظونو تش الفاظ راوړول نه دي
حسن شاعري کښ د غزل پورې کبدو نوم دے

اسلاميه کالج پېښور - ۱۹۹۸

هائيکو

پرون په غبرگو جنازو ولاړ ووم
خوا کښې دکس نه مي تپوس اوکړو
ويئل ئي د روڼو په ډيران جنگ وؤ

غزل

زما د خوږ زړگي قراره ياره
راځه چې يو شو خداے د پاره ياره

ستا دې قسم وي چرته پرې نه ږدې
ما د ژوندون په نيمه لاره ياره

چې دې غصه په مخ خوره شي کله
وينې دې څاڅي له رخساره ياره

ساقې په گوت مې تنده نه ماتيرې
شابه راواړوه بې واره ياره

ستا د راتلو په انتظار کبې خدائېگو
ما به کتل شاته په لاره ياره

کچکول کبې د دیدن خپرونه راکړه
اے د الياس ملنگ خاکساره ياره

غزل

چې ستا بنائست ته گلابونه خاندي
د زړه پرهر ته مې غمونه خاندي

داسې سحر به ولي نه غوارمه
چې په کنبې خدایه ما بنامونه خاندي

زرگيه ته د جانان غم ورے ئې
ماتہ د هجر تورتمونه خاندي

چاته د خپل ميني ارمان ژريري
ماتہ خواړه د چا يادونه خاندي

چې د سپورمې په مخ داغونه ويني
ستا د سپين مخ شينکي خالونه خاندي

چې د الياس! مستي ئې وليدله
ساقی په لاس کنبې دې جامونه خاندي

غزل

سرہ سکرو تہ شي لمبہ شي
چي غصہ شي چي غصہ شي

بنائست نور دي هم سپوا شي
چي خفہ شي چي خفہ شي

ما د پارہ ہم هغه ئي
کہ تہ ثہ شي کہ تہ ثہ شي

قند شکرې کر مہ ہپرې
چي خورہ شي چي خورہ شي

پہ هر حاء دي حکہ ستائم
چي قيصہ شي چي قيصہ شي

ٲول ماحول ڊي سنڊريز ڪڀو
چي نغمه شي چي نغمه شي

بس ڊم نور ظلمونه مء ڪڀه
چرته مڀه شي چرته مڀه شي

الياس! مسڪم شي ٻه ٿڙا ڪنڀي
چي ترخه شي چي ترخه شي

هائيڪو

وچ ٻه ناحقه يو بل اوزوروي
ڊڀنتون دغه سوچ ڪه دغسي وو
ڊمخڪنڀي تلو گمان ڊي نه ڪوي بيا

مينه

په هر قدم ترېنه زارېره كليواله به وي
زما د زړه معصومه مينه ده لېواله به وي

کم دے خو در گوهر ئې بيا بيا خخېدو د ککو
ما وي زما شانې د غم سره خوشحاله به وي

ستا د فرېب د خدا دوه معني ئې زده وي چرته
زړه مې معلوم دے نه پوهيږي مذوب حاله به وي

الياسه د صبر تعويز اوکړه دلاسه کړه زړگے
اخر به تاله غاړه درکړي خو بې حاله به وي

غزل

کہ دې پہ مړو سترگو کتلے نۀ وے
جانانہ زړۀ به مې بائبللے نۀ وے

کہ ستا وفا راسره مل وے اشنا
په دار به هيڅ کله ختلے نۀ وے

زړۀ مې نادان دے نۀ پوهيږي گنې
والله چې تۀ خو دومره بڼکلے نۀ وے

په ډکه خله به ولي نۀ خندېدې
زما د زړۀ ازار وهلے نۀ وے

لږه پښتو ننگ ئې لرلو گنې
الياسه! ته به خندېدلے نۀ وے

غزل

ستا د تصوير په ننداره تېره شوه
د هجر شپه خومره خوږه تېره شوه
ستا د راتگ څه پته نه لگېده
په کښې مودې او شوي موده تېره شوه
زما خوبونو ته به څنگه راځي
په دې فکرونو کښې مې شپه تېره شوه
د باغ گلونو هسې نه خندله
ستا د بنائست په کښې قيصه تېره شوه
د جانان سترگو ته مې نه شوه کتے
نن په ما داسې حادثه تېره شوه
الياسه! دا ولي وارخطا ئې دومره
داسې ښکاريږي محبوبه تېره شوه

غزل

سورے سورے سورے سوغے خيگر گرخمه
د يار د لاسه در په در گرخمه

جانان د قصدا مرور شو رانه
خکه د خانه مرور گرخمه

ميني دې ياد په لپونو کرمه زه
خکه د خانه بي خبر گرخمه

راته ئي وئيلي وو سحر به راحم
خکه تکل کبسي د سحر گرخمه

خلق سجدي کوي جنت غواړي
الياس ! لتون کبسي د دلبر گرخمه

غزل

زرہ مي د سيالی نہ پہ درزا شولو
نصیب چي مي دیدار د خوږ آشنا شولو

وعده د نيمي شپي ئي د راتگ راسره کړي وه
رانغله شپه تېره شوه سبا شولو

ستا به يمه ستا زه د بل چا کله کېدے شمه
دا رنگي آشنا مي نن گویا شولو

هغه د گلونو بنائسته بنکلے جانان زما
شم به لېونے که د بل چا شولو

هسي دي الياسه د آشنا خبري نه مني
بيا درنه په تلو تلو کسي رضا شولو

سوچ مې لپونتوب ته رسولے یم

سوچ چې په خدا شي

نو فکرونه ترې خبر شي

فکرونه چې راوینس شي

نو خیالونه ترې خبر شي

خیالونه چې بیدار شي

نو یادونه ترې جوړیږي

یادونه چې سپوا شي

نو زړگے مې نه صبریږي

چې په زړه کښې صبر نه وي

بیا نرے نرے خوږیږي

چې نرے نرے خوږیږي

نو جانان راته یادیري

جانان چې راته یاد شي

بياد ڄانه بي خبر شم

چي ڊ ڄانه بي خبر شم

درپه در خاوري په سر شوم

درپه در خاوري په سر شم

ستاد کورپه خوا چي ورشم

ستاد کورپه خوا چي ورشم

خلق وائي لبونے دے

هائیکو

زما چي کار ورپکښی اونہ شولو
پت مي ملگري ته په غور کښي اووے
خر مي شاگرام خو پکښي اوليدلو

غزل

نیولے تل مې د زبہ پورې جانان
وېم ورتہ یو خہ وائی نورې جانان

سترگو له خوب به د شپې څنگه ورځي
اسمان کبې ستائي راتہ ستوري جانان

په کومو سترگو چې ئې غلا کړې وه
اوس په هغو سترگو راگوري جانان

ماحول تیاره شي سپوږمۍ نه بکار يري
چې په رانجو کبې سترگې تورې جانان

الياس! ترې نه بل وطن ته کډه يوره
اوس مې دې نه رايې په لورې جانان

زما کلے

اوس پہ بنائست ئي زه اوچت وينمه
په کبسي چي نخبسي د جنت وينمه
راته دا ٿول جهان دوزخ بنڪاري
په خپل وطن کبسي چي غربت وينمه

د غرونو منخ کبسي دا جانان کلے دے
دغه زما خپل طوطه کان کلے دے

داد ولو که د خورونو او سيندونو ده
که دا بنڪلا ئي د دنگو غرونو ده
سپرله خوشه خزان ئي هم رنگين دے
دا معجزه ئي د مستو جونو ده

شه د عظمت او د شه شان کلے دے
دغه زما خپل طوطه کان کلے دے

اوس پہ زہگی ترې یو ارمان غواہم
 ماشومہ مینہ ترې قربان غواہم
 دغہ نرو تنگو کوخو تہ ئی زہ
 لوہے لوہے دا تہول جہان غواہم

زما دہر ارمان ارمان کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

زہ ئی دسترگی عظمتونو نہ زار
 پہ کبھی صحرا او دشتونو نہ زار
 دا چہ بیکلا ئی یو پہ دوہ کرہ گلہ
 ددغہ کلہی دگلونو نہ زار

پہ الیاس حکہ خو ڍپر ہران کلے دے
 دغہ زما خیل طوطہ کان کلے دے

ستا نہ پتہ پناہ خہ دہ؟

بي گناہ دوزخ کبھی پروت دے
پتننگ کرې گناہ خہ دہ؟
چي د اور پہ لمبو سوزي
ترې نہ شوې خطا خہ دہ
د غريب نہ تپوس وکرہ
دولت خہ دے غنا خہ دہ
نابينا ترې خہ خبر دے
تيارہ خہ دہ رنا خہ دہ؟
دا تپوس د ناوې وکرہ
سرخي خہ دہ حنا خہ دہ
اے د ميني بي خبرہ
دعا خہ دہ ثنا خہ دہ
تہ پہ دغہ خيال لاهو ئي
حورہ خہ دہ حلوا خہ دہ
د جانان د خيشت د مخي
ستا د حورو خندا خہ دہ

شېخه زر کره راته وايه
کعبه شه ده مني شه ده
بي د مستو شوخو جونو
دا نيمگري دنيا شه ده
درته وایم لويه خدايه
ستا نه پته پناه شه ده؟

قطعه

ژوند زما خاوري ايرې شولاړم اورباندي ستي شوم
ستا په مينه کبني جانانه تهمني شوم تهمني شو

دا چې تاته په سجدو شوم خلقو چغې کرې کافر دے
ما وې چپ شئ ناپوهانو جنتي شوم جنتي شوم

غزل

پر هر د مات زړگي مې ژړېدو کښې راته او خاندل
تا چې د سرو سترگو په ککو کښې راته او خاندل

جوړه ترې د حسن يوه نوې ننداره شوله
ساقې چې د ماښام په رنگينو کښې راته او خاندل

زړگي مې کړې رخصت د انتظار لمحي په مينه
وصال چې د هجران په تورو شپو کښې راته او خاندل

گونگې چې مې گلشن کښې په چغار خوشحاله وليد
لعل د امېدونو مړو اېرو کښې راته او خاندل

الياس! نه د ستم هغه زړې خبرې هېرې شوې
گل چې د ازغو سره مېرو کښې راته او خاندل

سیلی

دا د کوم اړخ نه راغله

بې خبره په مستی

چې د پېغلو د سرونو

لوپتې ئې په هوا کړې

دا ظالمه ستمگره

دا د مینې بې خبره

بیا راغلي ده چې وران کړي

د معصومو مرغو جالی

بیا راغلي ده چې وران کړي

نبأستونه د باغونو

نرمی پانې د گلونو

نوا! خنګه غلے شم ملګرو

څنگه چپ پاتي شم ربه

د سيلۍ په ناکړدو

چې ظلم روا وگنې

او مينه نه پېژني

نو درته وائم ربه

داسې سيلۍ باندې طوفان راولې

هائيکو

د عبث سوچ په دائره کېنې بند يو
دنيا سپورمۍ کېنې ځانله ژوند گوري
مونږ په ياگانو باندي بحث کوو

غزل

بې لوظه بې پښتو ده او بې ننگه خوا!
دا مې خوښه شوې ده لا څنگه خوا!

ما هم ځان د اور په لمبو وسپزو
ستا پرې نه یخیرې خوا پتنگه خوا!

ما سره چې ئې مینه بې حسابه وي
خپر دے که نری وي دنگه دنگه خوا!

سترگو نه دې زار شمه ننگیالی دي
دوي به قتلول زړونه بې جنګه خوا!

مخکښې شۀ الیاسه گنې چا به لمسولې وې
پاتي ده لیلی گورے د ډنگه خوا!

تپوس

خدايه ستا ور کړه ده زه څه او وایم

د خان بچمې دې جنتي پېدا کړو

سرئې په کانو شا مدام لگي

د خوار بچمې دې لعنتي پېدا کړو

ستا د غټانو دا غټ خټي بچي

لکه بېلو د مور په غېږه کښې

د زر روپو شوده د ورځې څکي

بل خوا شېرو چي په وړو چاچو

تور سرې مور له په جور ابو باندي

د ورځې درې څلور روپي اوگتې

نوزره ته مې راشي چي تپوس وکړمه

د خان بچمې ولي په سوري ناست د م

او دا غريب ولي غرمو ته سوزي

بل خوا ژړا راشي په دے خبره

د ببلو سپے ولي د سرو لوني کني

د خوار شپرو په غوښو شخوند وهي

زه چي دا حال په سترگو وينمه نو

د وخت غټانونه مي کرکه اوشي

حکة چي دوي هډو انصاف نه کوي

نو که اجازت وي يو تپوس کومه

د کائنات خالقه وايه راته

د خوارو دا حال به بدل شي چرته

کنه هم دوي به هميشه داسې وي ؟

غزل

په سر بېر خيري گربوان به نۀ يم
ته چې راگورې نو حېران به نۀ يم

که مې د غېرو سپرلے وړان نۀ کړو
گربوان مې وشلوئ خزان به نۀ يم

د وطن شاپې که مې گل نۀ کړې
سترگې مې اوباسئ باران به نۀ يم

که د باطل د سترگو خس نۀ شومه
کافر مې گنئ مسلمان به نۀ يم

ستا په الفت که ځان قربان مې نۀ کړو
الياس قسم خورمه انسان به نۀ يم

سندرہ

ستا په تکل کښې به تر مرگه پورې ژاړمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

که تللے تللے دواړه ياره
چرتہ د ژوند په نيمه لاره
خپلې سلگۍ به درته شمارمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

که تہ رايې رايې نو راشه
راشه دلبره په خندا شه
لارې کوڅې به درته څارمه زه
عشق به دې غواړمه زه، د زړگي سره

په سترگو سترگو کښې څمار شه
ما وې مېلمه ئې لږ ايسار شه
راته ئې چغې کړلې لارمه زه
عشق به دې غواړمه زه د زړگي سره

سپرليہ

خبر په نازونو او ادا راشه
سپرليہ راشه يو حل بيا راشه

په کنبې هر گل چې خندېدلې وينم
د زړه په کور مي د اشنا راشه

ستا دې په خپلو رنگينو قسم وي
پاتي چې نه شي خامخا راشه

خوشي صحرا کنبې د گلونو خاطر
په شاپو کندو او بېديا راشه

خزان خو ډېر دے ژړولے الياس!
ته ورته خبر دے په خدا راشه

غزل

خدا ئې د سرو شونډو پرونى مې ياده شوې ده
هغه د خيالونو لېونى مې ياده شوې ده

شپه د انتظار وه خو مزه هم په کبسي ډېره وه
ادا ئې د سرو سترگو بېگانى مې ياده شوې ده

گرځي مې خيالونو کبسي والله چې مې هېرېږي نه
په خپل حسن مغروره بسا پېرى مې ياده شوې ده

ساقى ستا د نيمگري جام سرور مې نه خو بښېږي
نشه د خپلې مستې شان ځوانى مې ياده شوې ده

الياس! چې تا د زلفو سره خيال کبسي لوبولې وو
بيا جوړې نن هغه زولنى مې ياده شوې ده

غزل

نمر سپورمى کره په خلا مي کره خدايه
دے تيارو لره رنبا مي کره خدايه

که د بل چا نوم په خله مي واخستلو
درته وائم چي رسوا مي کره خدايه

چي د يار په تلي پرېوخمه بي خوده
يو قطره بس د حنا مي کره خدايه

چي بدله د حسبن واخلم د يزید نه
نر سپاهي د کربلا مي کره خدايه

د باطل سترگوله سورد اور بخرے
تورو تيارو کنبی د عقبی مي کره خدايه

چي ترې ږيره شوکوم د حق دپاره
د فرعون غېړله موسي مي کره خدايه

که وختونه د ژړا راباندي راغله
الياس ! وائي په خندا مي کره خدايه

غزل

راواچوہ چي شل شي گلہ بيا پە دې خبره
شين شود خدا نه مي اشنا پە دې خبره

مينه عبادت کنبې حساب شوې د ازله ده
زړه رانه تا ورے بس واللہ پە دې خبره

ما وي تہ به شنہ شي د خدا نه راتہ گلي
تا به راتہ وئيله بي وفا پە دې خبره

خوک ئي ډبريات خوبس دے مونږه دواړو کنبې
راخه چي خبر دے شرط کږدو ملا پە دې خبره

ما وي د هر چا سره مينه بنه ده مينه بنه ده
تا به هم کوله مي خدا پە دې خبره

الياس! ته د يار مينه نصيب شوې ده ملگرو
اور اخلي قسم دے چي دنيا پە دې خبره

غزل

پہ پی مخی دلربا باندي مئين شوم
لپونے یم پہ سودا باندي مئين شوم

دا خندا پسې ژړا وي دا متل دے
نو بيا خه له په خندا باندي مئين شوم

چې اقرار کبسي دې انکار کولو ياره
ستا په دې يوه ادا باندي مئين شوم

چې بار بار په کبسي پښتو ستايي ملگرو
په شعرونو د حمزه باندي مئين شوم

زه الياس! د خپله خانه گيله مند یم
چې له تا شان بې وفا باندي مئين شوم

(هائیکو نما نظم)

چي اوازہ د بے ننگی يي راغله
ورسره زور تعلق مي پرینودلو
په يو هندو بت خيله نه وړانیده

په راه راست يي خلق نه پوهیده
دا حل په هر چا کښي شعور راغله
ستا په وحشت درشخيله نه وړانیده

په دوه روپو دي خپل ایمان خرڅ کړو
که د ضمیر سودا دي نه وه کړی
پگری به ستا شاه خيله نه وړانیده

دا چي يو بل پسي لگيا يو مونږه
دے کښي ضرور به دچا گوته وه
صفونه بي د تيله نه وړانیده

۲۲ جنوري ۲۰۲۳ -- دمام

راز (ازاد نظم)

لکہ لعل چي پتہ مسکن کري
دکمر غير کبني دننه
داسي تا په سل پردو کبني
خان رانغبنتي دے دلبره
کله يو خاخکے د نور شے
کله ساز نغمه سندرہ
کله خپل رازونه واره
په يو دم کبني ټول افشان کړے
کله گل ته غسل ورکړے
د سحر په پاکه پرخه
کله تکه توره شپه کبني
د سپوږمي رنا خوره کړے
د دے هر څه باوجود هم
که زه وایم چي جانانه
زه تانه پیژنم اورے
نورینتیا خبره دا ده

خان مي نہ دے پيژند لے
گني ولي به لگيا ووم
خدايه پوهه مي په خان کرے
چي مستي شم او سرور شم
چي جنون شم يو ارمان شم
بس چي مينه شم وفا شم
لويه خدايه لويه خدايه
بس چي ستا شم
بس چي ستا شم

پراناگوا - برازيل ۲۰۰۷

د اختر په راتگ

يه د ماښام تيارو غرور مه كوئ
يو نوم جوش نوم سحر به راځي
دا خو د غم ورځې به هم تيرې شي
د خوشحالي نه ډك اختر به راځي

غزل

ژوند له په اسباب به غزل نه وایم
نور داسی بېتاب به غزل نه وایم

وائې راته وژنم دي خه مه وایه
خنګ په اضطراب به غزل نه وایم

ویمه که جناب پري خفه کیري نو
خیر دے په جناب به غزل نه وایم

روغه د قاتل سره مې شوي ده
بس په انقلاب به غزل نه وایم

دے مې د مرضی سندرې نه وائې
نور په دے رباب به غزل نه وایم

بي وخته حسرتونو بوډا کړے یم
اوس دي په شباب به غزل نه وایم

زيرے د اختر راباندي ته کوے
هلاله په مهتاب به غزل نه وایم

زمونږه يې خاورين کورونه وړي دي
چرته په سيلاب به غزل نه وایم

بنار مي نقاب پوشو لوتي لوتي کرو
خدايگو په نقاب به غزل نه وایم

روښانه سباؤن پکښې روښان نه دے
دهوکه ده په سراب به غزل نه وایم

تا پري ساده خلق ترهه گر کرله
اميرصیب په ثواب به غزل نه وایم

يار دي د چکوال سره ملگرے شو
الياسه په خوشاب به غزل نه وایم

۲۵ می ۲۰۲۳ دمام

غزل

خپله خاوره خپل اختيار لاسو له ورشي
خان چي اوپيژني وار لاسو له ورشي

د ميرې په رنگ وزرې پوري وشې
د کم اصلو چي اختيار لاسو له ورشي

گلستان غوندي وطن پکښې کنډر شي
د کم عقلو چي سرکار لاسو له ورشي

شخوند وهي چي د غريب سړي په غوښو
دا ظالم دي د زردار لاسو له ورشي

په فريب يې گډوي د خان د پاره
بس پارو له چي يو مار لاسو له ورشي

پند تري واخلي دومره لويه گټه اوکړي
ادب خوښو له چي زيار لاسو له ورشي

لوی الله به يې بخښي دا بي باور دے
که الياس بي گناهنگار لاسو له ورشي

۲۸ می ۲۰۲۳ دمام

غزل

خُرمے پہ نیمي شپے باندي څنگه څنگه چل اوشو
ما شان بے اسرے باندي څنگه څنگه چل اوشو

خړه شوله ځان پکښې د ځان په رنگي نه وينم
دا په ائينے باندي څنگه څنگه چل اوشو

ژوند ته پکښې نه پرېږدي ساده او پښتانه خلق
دا په زمانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

ځان پکښې يادے خالي د ځان پکښې صفت کوے
ستا په ترانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

اوس د راتلو گمان دي زړه ته هډو نه راوالم
دا دي په وعدے باندي څنگه څنگه چل اوشو

موده اوشوه چې خبرمو د يو بل نه دے اخستے
ستا په يارانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

زما د مات زرگي د رغيدو سندرې نه وائي
 ربابه په نغمے باندي څنگه څنگه چل اوشو

الياس ته دي د زړه پته خبره پکښې اوکړله
 دا دي په بهانے باندي څنگه څنگه چل اوشو

۲ جون ۲۰۲۳ دمام

هائيکو

څنگه به په دغه خاوره امن شي
 دلته د غريب چي حق تلفي كيده
 ډيرو ورته چينگه خوله نيولي وه

هائيکو

غرض مي دا وي چي پښتون بيدار شي
 زه په پښتو کښې ليک ته هڅه اوکړم
 بس خو ياگانې دي چي نه مي پرېرېدي

هائیکو

بنکاري حق پرست نه ئے
شل شل دي جوړ کړي دي
سم شلتالو نه وائے

هائیکو

دلته د قاضي په فيصلو کښې هم
قتل د انصاف کيږي په جار باندي
نو دلته زلزله به په مونږ نه راځي؟

زه يې د اولس د زړه سلطان كړمه
خوي راله يزدان داسې راكړې دے

الياس د وخت جابرته نېغ ولاړ يم
فكر راله توان داسې راكړې دے

محمد الياس

مؤسسہ جامعہ خوارزمی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**